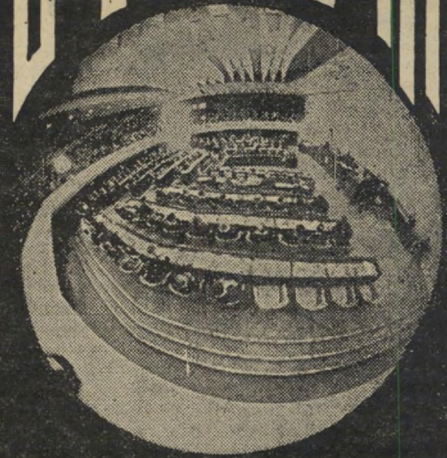

הדעות ביניים

האת אורי אבנרי

19 - 17 ביולי 1972

השייך של עקובה

איך לעקור

שיני שרים

כאשר ממשלה מחליטה לשקר, הפקידה של סיעה לוחמת היא להוציא ממנה את האמת. לפעמים זה קשה יותר מאשר לעקור שן. (בייחוד כשאין זאת שן בינה, אלא שן של חוסר-בינה.) בעיקבות הצעת אי-האמון של ר"ח, נאם משה דיין על פרשת עקובה. אבל הוא פשוט התעלם מן הטענה העיקרית שלנו: שהריסוס בא לפנות מקום להתנחלות יהודית.

לשווא השתמשתי בסיגנון חריף ביותר (ראה מיס-גרת), כדי להמריץ את דיין לחזור לדוכן ולהגיד אמת. הוא פשוט לא הגיב.

קצינים חריגים הם

בני-בלי-שם

תוך כדי כך אירע דבר חמור. הזכרתי בנאומי את שמותיהם של שני הקצינים הבכירים שנתנו את ההר ארות ה"חריגות" בפיתחת-רפיח ובעקובה. עשיתי זאת בכוונה, כדי לאפשר לעיתונות לפרסם סוף-סוף שמות אלה, שפירסומם נאסר עליידי הצנוורה.

כל מה שנאמר במליאת הכנסת, מחוסן במני צנור-רה. אבל יו"ר הישיבה מוסמך על-פי "חוק יסודי-הכנסת" למחוק מן הפרוטוקול כל דבר הנראה לו כ"פגוע בבני טחון המדינה". אין לסמכות זו שום סייג, ואין עירעור על החלטתה. אולם היו"ר חייב להודיע על כך מייד מהדוכן, או לתת הוראה בכתב שצריכה להימסר לנואם. יו"ר אותה ישיבה היה ישראל ישעיהו עצמו. צי-פיתי בדריכות להודעה מצידו מעל הדוכן, אבל לא היתה. גם לא קיבלתי הודעה בכתב. למחרת היום נדהמתי להיווכח כי הצנוורה מחקה את הדברים בעיתונות. לקחתי את הפרוטוקול הסטנוגר

רפמי, ונוכחתי לדעת שגם בו נמחקו הדברים. הגשנו מחאה חריפה. ואז נסתבר כי ישנה הוראה בכתב. פשוט לא המציאו לי את ההעתק — אלא באי-חור של 24 שעות. המחיקה עצמה היא, כמובן, ניצול-לרעה של סמכות שרירותית. איך יכול פירסום שמותיהם של שני קצינים בכירים, שמות הידועים היטב לציבור הרחב, לפגוע בבני טחון-המדינה? איך יכול זהו הקצינים בהקשר זה להביא תועלת לאויב? אבל היו"ר עומד מעל לכל חוק.

שר החקלאות

נאלץ לענות

למחרת היום בא תורו של שר-החקלאות לענות על שאלות. בין השאר היתה שאלתה שלנו על פרשת עקובה. וכאן, סוף-סוף, נחלנו ניצחון. בתשובתו המנוסחת, התחמק השר בצורה המוחכמת הרגילה. אבל עמדתי על המישמר — והצגתי שאלה ישירה, שלא איפשרה התחמקות. מכיוון שהינן גבתי אינו שקרן, נאלץ להגיד את האמת. הדבר מוכיח ששאל-תה יכולה לשמש נשק יעיל בידי סיעה לוחמת. שאלתה מס' 5147.

ח"כ אורי אבנרי שאל את שר-החקלאות: על-המשמר מיום 4 ביולי 1972 מוסר כי בין תושבי הכפר הערבי עקובה, שחלק מאדמותיו רוססו, לבין איש מינהל מקרקעי ישראל בשם בראון, נערכה פגישה, ובאותה פגישה הובהר לתושבים כי באדמות השייכות לכפר, ושנסגרו בפני תושבי הכפר, מתכוונים להקים ישוב יהודי, וכי דרושים לשם כך 3000 דונם בקירבת חירבת טאויל. באותה פגישה הוצע לתושבים לקבל פיצוי כספי על יבולם שהושמד.

הנני מבקש לדעת:

(1) האם הידיעה הנ"ל נכונה?
(2) האם השתתף נציג כל שהוא של מינהל מקרקעי ישראל בפגישה עם אנשי הכפר? אם כן — מי היה הנציג?

(3) האם מתכוונים להקים במקום ישוב יהודי? אם כן — עליידי מי אושרה הקמת הישוב, ואיפה בדיוק יוקם?
(4) האם נכונה הידיעה כי איש מינהל מקרקעי ישראל הסביר לתושבים כי ריסוס אדמותיהם בחומר רעיל נועד להוות לחץ על אנשי הכפר למכור אדמותיהם?
תשובת שר-החקלאות חיים גבתי:

(1-2) אמנם התקיימה פגישה של אנשי הכפר עם מר מ. בראון, איש מינהל מקרקעי ישראל, אולם בה לא נאמרו הדברים שפורסמו. מר בראון ניסה להגיע להסכם עם אנשי הכפר בעניין חליפין קרקעות השייכות לאנשי הכפר עם קרקעות-נפקדים באזור.

(3) עד עתה לא הוחלט על הקמת ישוב על קרקעות אלו.
(4) הידיעה לא נכונה.

היו"ר טובה פנה-רראי: שאלה נוספת לחבר-

הכנסת אבנרי. אורי אבנרי: האם כבוד השר יכול לתת תשובה חד-משמעית לשאלה אם קיימת תוכנית כלשהי, בשלב כלשהו, להקים על אדמת כפר עקובה התנחלות בשם חליטל או בכל שם אחר, ואם לא — למה היה צורך להציע לאנשי הכפר חליפין של קרקעות? לשם מה דרושים חליפין של קרקעות? שר-החקלאות חיים גבתי: בתוך רשימה די ארוכה של הצעות להתנחלויות נוספות, נמצאת גם ההצעה שהזכרת, בדבר הקמת ישוב במקום הזה. אורי אבנרי: סוף סוף!

מיהו יהודי?

אליהו הנביא!

עוד באותו יום חזרנו להתקפה. עשינו זאת במיט-גרת הוויכוח על הצעת-החוק הארכת תקופת מועצת הרבנות הראשית. בפנותי אל הח"כים חזתיים שנכחו באולם, אמרתי:

אורי אבנרי: ...אם דרושה דוגמה לשפל המוסרי, שבו נתגונות הרבנות והדת בכלל, הרי די לראות במה עוסקת הרבנות בימים אלה, ובמה אינה עוסקת. אנו עדים לקומדיה הקשורה בעמיתנו חבר-הכנסת אבנר שאקי, שהתרחשה בגלל הוויכוח בשאלה: "מיהו יהודי", ויכוח המטריד חברים רבים בבית.

אינני יודע מיהו יהודי לפי ההלכה של חברה-הכנסת שאקי, חברה-הכנסת גרוס, ואחרים. אבל יש לי תשובה משלי לשאלה, "מיהו יהודי". יהודי הוא מי שהולך בדרךנו שני אליהו הנביא בפרשת כרם נבות. יהודי הוא מי שדו"ג, צדק צדק תרדוף" — ולא כתוב בתורה "צדק צדק יצדק גרום: החזרת שטחים... אורי אבנרי: אינני מדבר על החזרת שטחים. זו בעייה אחרת. נעשה מעשה-הנבלה בתוכנו. לא חשוב מהן דעותיו של כל אחד מאתנו לגבי סוגיות פוליטיות סבוכות. פה נעשה מעשה-יעולה, מעשה-הנבלה, מעשה-בליעל.

אילו יכולנו, היינו מגישים הצעת אי-אמון בממשלה על רקע פרשות עקובה, פיתחת-רפיח ובירעם. אולם זכות זו נשללה מאיתנו, כאשר חזרנו זמנית למעמד של סיעת-יחיד. סיעת רק"ח הגישה הצעה כזאת שבוע שעבר. בתשובה נאם משה דיין נאום בו לא התייחס כלל לתוכנית ההתנחלות על אדמות עקובה, ותירץ את שאר הדברים בתירוצים שדופים.

רוב הנואמים התעלמו מפרשות הנישול, ותחת זאת עסקו בהתקפות על רק"ח.

בנוא תורנו, אמרנו את הדברים הבאים: אורי אבנרי: הכנסת אינה נדרשת היום להביע אמון או אי-אמון בסיעת רק"ח כפי שמנסים לטעון חסרי אומץ-הלב והתחושה המוסרית. הכנסת נדרשת להביע אמון או אי-אמון בממשלת-ישראל, על רקע מעשיה בשטחים המוחזקים.

אנחנו נביע לה אי-אמון. לא נפיל היום את הממשלה. אבל יירשם נא שבשעה קודרת זו נמצאו בעם ובכנסת פטריוני מים ישראליים, שהרימו את קולם נגד מעשי עוולה, חמס ודיכוי.

אילו היה חסר עוד נימוק כלשהו כדי להביע אי-אמון בממשלה בכלל, ובשר משה דיין בפרט, כי אז סופק עליידי דבריו של השר דיין היום, דברים שהם עלבון לאינטליגנציה של ילד מפגר, מסכת של חצאי-אמיתות, שיטשוש והתחמקות מן הנושא העומד לדיון.

דוד קורן: דבר קצת יותר בנימוס! אורי אבנרי: אני מקווה שאתה נעלבת, כמוני, מצורת הדברים.

נפלו שיבעת הצעיפים

חמש שנים אחרי הכיבוש נופלים, בזה אחר זה, שיבעת הצעיפים של אחיזת-הענינים: הצעיף של "מישטר הכיבוש הליברלי", הצעיף של תוכנית אלון, הצעיף של דו-קיום בשלום, הצעיף של יחס הוגן לאוכלוסיה, וכי'. מתגלה במערומיה מדיניות שיטתית, מחוץ כמת, זהירה, הדרגתית אך עקבית, של נישוד תושבי השטחים המוחזקים מאדמתם כדי לייחד את השטחים המוחזקים, לא רק בגוון, כשארם-אירשיר ובביקעת-הירדן — אלא כיהו, דה, כשומרון, ברצועת עזה ובצפון סיני.

רב מילמן: זה קומפלימנט לממשלה. אורי אבנרי: בעיניך זה קומפלימנט. כי הם עושים בשקט מה שאתם דורשים בקול רם.

מופעלת כאן לא אותה מערכת מתוחכמת של תח"כלות, תכסיסים מישפטיים, איומים וניצול-לרעה של ענייני ביטחון, שבערותה הופקעה בשנים הראשונות של המדינה מרבית אדמתם של הערבים, שנשארו בתחום מדינת-ישראל.

קצין בכיר תורני

הדמיון בין מעשה הבליעל בבירעם ואקרית לבין פרשת הגירוש הברברי בפיתחת-רפיח, ומעשה הזוועה בעקובה — אינו דמיון מיקרי. המטרה זהה — לפנות אדמה להתנחלות יהודית. השיטות זהות, וגם האגשים. בכל מקום מופיע קצין בכיר תורני, קצין בכיר אלמוני, שפעל, כביכול, מבלי לקבל הוי-ראה. בכל מקום יש "חריג", שמצטערים עליו בקול, בה בשעה שמנצלים תוצאותיו בשקט. השיטה מתגלה בפרשת עקובה, ובכך חשיבותה. מה קרה כאן, אדוני היושבר-ראש? הכפר איננו שוכן בביקעת-הירדן, ובכך מופרך, סוף-סוף, הכזב הנושא עליו את שמו של יגאל אלון, כאילו מתנחלים רק בביקעה, רק לצורכי ביטחון, רק על אדמה שאינה שייכת לאיש, ושלא היתה מעובדת.

* כאן זיהיתי את שני הקצינים הבכירים, שנתנו את ההוראות בפיתחת-רפיח ובעקובה. יו"ר הכנסת, יש-ראל ישעיהו ציונה למחוק את הדברים מהפרוטוקול.

איזו רבנות היא זו, ואיזו דת היא זו, המח' רישה נוכח מעשים אלה, בעודה מרעישה עין למות סביב הכעיה אם פלוגי התגיר אצל רב אורתודוכמי או ריפורמי?

זהו המוסר היהודי בימינו! אם חלילה מישהו מלוס אנג'לס שהתגיר אצל רב רפורמי או קונסרבטיבי, האם הוא צריך ליהנות מזכויות לפי חוק זה או אחר. זהו המוסר היהודי הגדול! על כך מרעישים עולמות! על כך באים להפיל ממשלות!

לוח הערכים

של גלילי

גם בזה לא נסתיימה התקפתנו. למחרת היום השיב השר ישראל גלילי להצעה-לסדר-היום של שמואל תמיר, שדרש ליהד את כל הארץ. בניגוד לסיגנונו הדמגוגי הזול של תמיר, דיבר גלילי בלשון מתונה. אבל דבריו היו גרועים יותר, מפני שאישר את המדיניות של ייחוד הארץ כולה. לעומת המיני-פאשיזם הצעקני של תמיר, הציע גישה זהירה ותכליתית לביצוע המזימה-המשימה. לא יכולתי לדבר, כי בנושא כה חמור לא רצינו לנקוט בתחבולה של הימנעות-מהצעה (שרק היא מעני-קה זכות-דיבור בדיון על הצעה לסדר-היום). תחת זאת